

ACC. N:R M. 12804:1-7.

Landskap: Skåne Upptecknare: Hans Holmberg, Stenögården
Härad: Flyttö Berättare: " " " Blstad
Socken: Fru Blstad Berättarens yrke: smickare o. lantbr.
Uppteckningsår: 1953 Född år 1873 i V. Blstad

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Allmogens sittmöbler. s. 1-7.

LUF 94.

M. 12804:1.

ACC. N:R M. 12804

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Allmogens sittmöbler

Bänkar runt väggarna i stugorna har jag ej sett eller hört omtalas, men bänkar vid långbordet i stugan var vanligt ända till på 70- och 80-talet. Föräldrabänken var husbondens plats, bakbordsbänken var drängarnas och pojkarernas plats vid måltiderna, försarna som de förs kallade hembiträden skulle stå till bords. Mellan långbänken och därrens hade de en bänk som gäsen rövade från gästingarna i den kallades för gästabänken. Samtidigt hade de några brädstolar, dessa användes när der kom fruntimmersprämad, dessa bjöds till bords vid ett mindre bord i stugan, emellan kakelugnens och väggen stod en räng, den kallades för kakelugnsbänken på den brukade husbonden ofta sitta. Mellan denna räng och kakelugnens stod göingestolen

Luf 94
1.

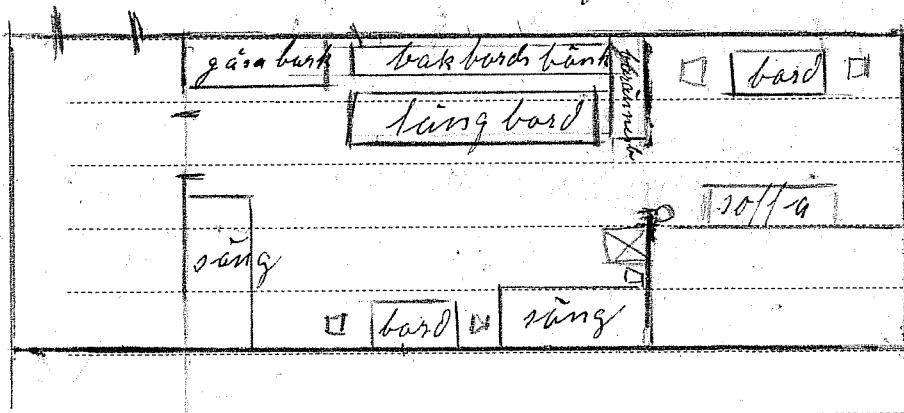
M. 12804:2.

ACC. N:R **M. 12804:2.**

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2

Gammarstolen som den också kallades var
 stoppad i sittsen, här lades till söndags
 eller helgdags ett så kallad göinge röv eller
 sydd med kamström. I slutet av 1800 talet
 ändrades om så att de fick en kammare
 den kallades för borämneshammare den hade
 sin ingång mellan borämneshammaren och
 kakelugnens, här möblerades med ett klaff
 bord en soffa och några stolar. Här inbjöds
 de främmande när de skulle träffas
 Farsta Stuga och Borämneshammare.

På 20 i 80 talet
 var det många
 gårdar som
 hade denna
 gamla mötning
 i stugan

II

I slutet av 1800 talet byggdes här
på gårdstätt en del nya bostadshus
och en del gamla omrestaurerades.

Den generation som då kom till
ville ha flera och finare rum, då blev
storstugan omändrad där de kunde
inbjuda primmade. Den möblerades
med matrumsmöbler av ek hög bords
stort bord paratroffa och stolar

På inrättades en ny bonastuga för
tjänare och arbetsfolk de fick då gå
in köksvägen. På några ställen satte
de in långbord och bänkar i den nya
bonastugan. Jag vet ett ställe där de
har de gamla möblerna ännu

De har varit i från kulturen i Lund
och fotografierat bord och bänkar

Fattar som de hade förr var av enklaste slag, en bräda med ingravade ben, en ridan hade de i alla hus och användes att ha fötterna på när de sydde eller annu. barnen de kallade den skammel

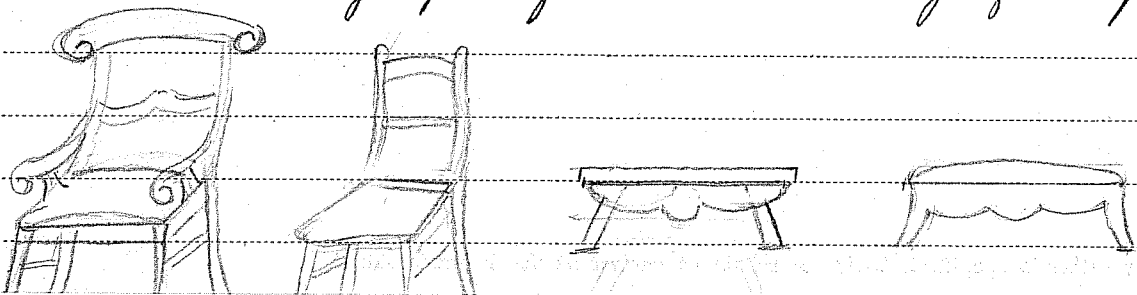
Brudfattar från yngre tid har jag ej sett men då jag var smickare var det vanligt att de bestälde brudfattar. Fattar med 3 ben användes vid mjölkning

Stolar

Brädstolar var väl de första stolarna, de har tillverkats av snickare på orten, de hade raka framben med räck mellan benen, brädsittien på ratt med pinnar senare tillverkade stolar med svarvade framben. De första stolarna var mest ornamental, de skurade och tvättade möblerna förs

Stolar med svarvade ben kom till lite senare, de målades i trämjättning, de hade sin plats i kammaren. Vi har några sådana stolar de är 70 år gamla och är ganska bra ännu. Förr var det brukligt att de hade bröllop eller begravning och de tjänade stolar av varandra, för att på igen sina egna skrev de sina initialer under sittsen, på våra gamla stolar står ett J det betyder Jer Olsson.

Har några skisser på gamla stolar och pallar. Lådan hade de flesta på 70-80 talet, det har jag själv sett då jag var pojke.

Stolar som var urhålkade eller laggade eller som kunde användas som bord har jag ej sett eller hästomtalas.

Gungstolar och pinnstolar kom på 40- och 90-talet. Det var när de satti igång möbelfabriker i Småland. Bodafors var den första möbelfabrik som jag hästomtalas. Gungstolarna var med svårade ben svängdritts och svårade pinnar i ryggen och långa gängrar, de var svartlackerade med blommor på ritts och ryggstöd. Gungstolar med spiralfjädrar tillkom lite senare, men blev ej så allmänt som de med långa gängrar.

Pinnstolar var också med svårade ben och pinnar något urhålkad ritts och svängd ryggstöd, de var tillverkade av björk och lackerade bruna eller gula och lackerade de var bra att sitta på men de gick fast ränder.

Barnstolar eller barnvagn, gångvagn,
som den kallades var att sätta barnen i
när de skulle börja gå, den var med hjul
så att de kunde köra omkring i stugan
barnstolar som kunde vridas omkring en
statpe har jag sett på museum i Lund
I slutet av 1400talet tillverkades nyare stol-
typer stoppade stolar, stolar med höttings
sitts, och med pressade träsittror

På den tiden var det mest möbelsnickarna
som tillverkade de moderna möblerna, de beställ-
des efter ritningar och var handarbete.

En del billiga möbler och pinnstolar var
marknadsvår. De kallades för gängemöbler
och kom från yngre träsl.

Nu är det slut med att tillverka möbler för
hand, nu är det serie-tillverkning på fabriker
det går så att säga på löpande band.